

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računamo naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 12.

V Ptuj v nedeljo dne 24. marca 1907.

VIII. letnik.

Somišljeniki!

Kdor se strinja z našim delom, kdor razume in ceni našo nalogo, kdor ni naprednjak le na jeziku temveč tudi v dejanju, ta mora biti član našega

„tiskovnega društva“

(Pressverein).

Vsak član tega društva ima posoditi društvu 10 (deset) kron, ki se vrnejo in ki se tudi obrestujejo. Ta denar torej ni izgubljen, temveč se vrne na zahtevo z 4% obresti. Vsakdo ima lahko več deležev po 10 K, vsakdo pa vplača taki delež tudi lahko po obrokih (ratah).

Društvo ima namen zagotoviti gospodarski, denarni temelj „Stajerca“, povečati list čimbolj, da zamore odgovarjati vsem zahtevam čitateljev, izdajati vsako leto „Stajercov koledar“, ki bo nudil več koristnega in zabavnega čitativa kakor vsi drugi koledarji, — sploh ima naše tiskovno društvo namen, delati za izobrazbo, poduk, gospodarsko izboljšanje, delati za osvoboditev ljudstva od zatiranja in bede. Vsakdo bodi član, kajti izobrazba edino nas dovede do boljše bodočnosti.

Na delo!

Vodstvo tiskovnega društva „Stajerca“ v Ptuj.

Odločni obračun.

„Es sind die schlechtesten Früchte nicht, an denen die Wespen nagen“...

Res, sloveku se mora že studiti, s kako umazanimi sredstvi se bori prvaško-klerikalna ranka proti posameznim osebam, ki se ji brezpogojno ne uklonijo. Leta že mečejo prvaško-klerikalni listi najumazanejšo blato na moža, katerega ime je neizbrisljivo v zgodbi razvitka ptujkega mesta in okraja, na župana, okrajnega načelnika in deželnega poslanca, Jos. Orniga. Vedno predrzneje se zaganjajo ti psički in psi prvaškega časopisa v g. Orniga in treba je — obračunati! Skriti za ljubljanskimi porotniki in za plačanimi slamatnimi uredniki izlivajo svoj strup in — treba je obračunati! Dolgo smo se smejali otročjim napadom, ali danes naj obračunamo temeljito in odločno!

V deželnem zboru je napadel dr. Schacherl župana Orniga in je ponavljal razne napade, ki jih je že preje načelkal v svojem listu. Zanimivo je, da so zapustili vsi poslanci dvorano, le slovenski poslanci so slastno poslušali neumnega napada dr. Schacherla. To je ravno zato značilno, ker odpirajo prvaški poslanci svoj jezik le tedaj, kadar sedijo doma za pečjo, le zahrbtno, kakor paglavci, ki stojijo skrit za voglom in ti zaluča kamen... Niti ene besede se niso upali ziniti prvaki v zbornici, tako da jih je celo ljubljanski „Slov. Narod“ prav pošteno okrcal, češ v listih umazane napade čestkariti, to je lahko, mož pa pogleda nasprotniku odkrito v lice!

Tam kjer je bil čas govoriti, so ti vitezi žalostne postave jezike držali. Zdj pa nadaljujejo po svojih zakotnih lističih umazano gonjo...

Kaj se županu Ornigu očita? Nepoštenega se mu ne more ničesar očitati, zato se prihaja z malenkostmi in osebnostmi. Ali ni to smešno, da hočejo ljubljanski časnikarski pobje „kritizirati“ mestno gospodarstvo ptujsko? Trinajstlet dela Ornig za Ptuj in v teh 13 letih je napravil toliko, da bi morali popisati celo knjigo, ako bi hoteli oceniti le poglobitve zasluge tega neumornega delavca na polju skupne koristi! Kdor je videl Ptuj pred Ornigom, mora priznati ta velikanski napredek. Kdo je uresničil plinarino (Gaswerk)? Ornig! Kdo je ustanovil mestno žago, kopališče s perilnico (Dampfwäscherei)? Ornig! Kdo je ustanovil velike zavode za študente in dekleta? Ornig! Kdo je zboljšal šolstvo, pridobil višjo gimnazijo, pridobil pripravljalni tečaj, uresničil muzej, pridobil mestu vojaštvo in zidal kasarne? Ornig! Vedno in zopet Ornig! Ne trdimo, da je storil to sam, ali duša temu razvitku je bil Ornig. In kdo ima velikanski dobiček od vsega tega? Prebivalstvo mesta in prebivalstvo okraja! Kako velikanske svote pustijo študentje, dekleta, vojaki v okraju! Kako krasno so se razvili živinski sejmi v Ptuj! Kako hitro se je dvignila živinoreja v ptujskem okraju! Prejšnji prvaški zastop je spal in polnil žep posameznikom, — Ornig pa je zgradil cesto za cesto in stoletja se bode poznalo njegovo delo! Tudi najzagrizenejši sovražnik mora te zasluge priznati!

Rdečica oblije poštenega človeka, ako vidi zdaj tega moža napadati, — napadati od ljudi v katere ne obriše Ornig niti svojih čevljev... Ali obračunati hočemo danes!

Ali imajo prvaki sploh pravico, soditi čez druge? Ali so prvaki sami angelčki? Kdo in kakšni pa so ti Ornigovi prvaški nasprotniki?

V ptujskem okraju še ni nikdo ljudskega denarja kradel. Kaj pa je bilo v celjskem prvaškem okraju? Ali ni kradel tajnik Kosem 8 let okrajni denar in je tisočak za tisočkom krvavega kmetkega denarja zalumpal z vlačugami v prvaškem „Narodnem Domu“? Zakaj pa molčite prvaški listi zdaj o tatvini prvaškega župana Bratuše v Turškem vrhu, o tatvini živine v Cvetkovic, o goljufiji uradnika Schwarza? Zakaj ne „kritizirate“ tukaj?! Tu se je očitno kradlo, ropalo in sleparilo in — koliko je vreden, kdor zagovarja tatove in sleparje? Kaj pa je s prvaškimi „konzumi“, ki so bili javni švindeli in so ljudstvo za tisočake osleparili! Zakaj pa so bili že vsi prvaški uredniki v luknji? Zakaj pa sme imenovati vsakdo dr. Brumena „sodnijsko označenega ovaduha“? Kaj pa je s hofratom Plojem? Do danes se še ni opral očitanja, da se je zagrešil nad nedoletnim otrokom in morda že v prihodnji številki prinesli bomo novico, ki bode presenetila ne samo javnost, temveč tudi sodnijo! Gospodje v prvaških listih, zakaž pa ne odgovorite na vse to? To je „korupcija“, blato, sleparstvo!!! Naj sodi o drugih, kdor je sam čist! Ali stranka sleparjev in občinskih tatov nima te pravice!

Primanjkuje nam prostora, da bi nadaljevali ta članek. Ali vzeli si bomo prostora in odkrili bomo vse, kar nam je znano o

prvaških lumparijah! Kajti naša potrpežljivost ima tudi meje.

Župan Ornig pa naj pogleda na svoje delo in zadovoljno se sme z njim ponašati. Storil je več kot svojo dolžnost in zato — naj le psujejo, naj le lajejo prvaški psički, — sodilo pa bode pošteno ljudstvo!

Politični pregled.

Duhovnik in politika. Katoliška „Krausdružba“ na Nemškem, katere člani so vseskozi dobri katoličani, je izdala spomenico, v kateri pravi:

„Pred našimi očmi se odigrajo dogodki, kateri so tako velika nevarnost za vero in domovino, da ne moremo več molčati. Stara navada agitatorstva duhovnikov, delovanje duhovnikov med volitvami, sodelovanje duhovnikov pri listih, — vse to je postalo javna nevarnost za katoliško cerkev. Duhovniki so zabredli tako močno v strankarsko strast, da trpi njih versko delo in njih čast. Celot katoliško ljudstvo vidi to. Mi pravimo: Duhovniku pod njegovo čast so politični govori, ki jih čujemo iz nesevitnih duhovniških ust. Pač res, do ptočes res! In skrajni čas je, da se očisti cerkev od politike!“

Krasota kmetkega življenja. Kadar zahteva kmetko ljudstvo, naj bi se ozirala slavna država tudi nanj, takrat pričnejo izvestni gospodje hvaliti lepote kmetkega ljudstva. Hm, res je, da bi bilo to kmetko življenje prav lepo, ako ne bi bilo skrbi za življenje. Ali posestvo za posestvom gre rakom živžgati in čuditi se je le, da se upa še kdo hvaliti lepote kmetkega življenja v pričo naraščajočega izseljevanja in naraščajoče prisilne razprodaje posestev. Glasom statistike, katero je obelodanil dr. Zwiedenik, se je leta 1904 razprodalo prisilno 672 kmetskih posestev. Največ posestev je prišlo v planinskih deželah na boben (Nižje-Avstrijsko 70, Gornjo-Avstrijsko 30, Štajersko 106, Koroško 42, Kranjsko 63, Tirolsko 84). In tako razprodana posestva prihajajo v veliki meri v roke ljudij, ki niso kmetje. Tako se pospešuje pri nas kmetijo!

Nemirni Balkan. Da so ropi, uboji in drugi politični zločini v balkanskih deželah na dnevnem redu, to je pač znana stvar. V dokaz tej trditvi naj služijo le sledeče številke: Leta 1905 in 1906 se je vršilo v sandaku Uesküb 38 bojev nasprotnih čet. Izgubili so leta 1905 bulgarski ustaši 72, srbski 76 mrtvih in 14 ranjenih, druge civilne osebe 7 mrtvih, vojaki in orožniki 27 mrtvih, 39 ranjenih. Leta 1906 pa Bulgari 37 mrtvih, 4 ranjenih, Srbi 37 mrtvih, 11 ranjenih, vojaki in orožniki 17 mrtvih, 15 ranjenih. Poleg tega se je vršilo leta 1905 440 umorov. Res lepe razmere vladajo v teh „jugoslovanskih“ pokrajinah, katere hvalijo naši prvaki na vse pretege!

Dopisi.

Iz Slov. Bistrice. Pri nas so imeli klerikalci 7. t. m. zaupni shod. Iz vseh farovžev bistriskega okraja so frčala vabila, seveda le za „izvolence“. Prišlo je okoli 150 mož vseh vrst, cel koš duhovnikov, med njimi tudi „Fibposov“ urednik prefekt Korošec. Klerikalci so pokazali takoj svoje lepe manire. V nedolžnem upanju